

INDIANKLUBBEN I SVERIGE NYHETSBRIV

Senaste nytt nr 24 2019

Fredag 2019-11-29

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE Indianklubbsnoteringar 24, 2019

Näst sista utskicket för i år

Ett nyhetsbrev publicerat av

INDIANKLUBBEN i Sverige

Utkommer ungefär var annan vecka

Sammanlutningen har också en tidning

en tidskrift med historiskt och kulturellt material om indianer, skrivet av medlemmar i

INDIANKLUBBEN

Ansvarig utgivare: Bertil Thörn
Redaktör: Bertil Thörn
Grafiskform: Bertil Thörn
Redaktionskommitté: Bertil Thörn
Hans-Olof Olsson

Tidningsredaktionens adress:

c/o Bertil Thörn
Bendzgatatan 25
256 57 Helsingborg
tel. 042 - 29 13 61 ; 070 - 532 96 89
Bankgiro: 5070-4295

E-post:
bertil.thorn@bredband.net
hansolof.ohlsson@telia.com

Vi finns även på webben. Hemsidans adress :

<http://www.indianklubben.org>

Ni som får det här informationsutskicket via E-post får det för att ni är medlemmar i INDIANKLUBBEN, eller att ni vid något tillfälle på annat sätt har visat intresse för Nordamerikas indianers kultur eller historia.

Om ni inte längre vill ha dessa utskick meddela mig då det via ett mail eller enkelt postkort, brev eller per telefon

Tillfrisknandet går tyvärr långsamt. Kanske det har att göra med hur mörkt, blåsig, fuktigt och trist det är den här tiden på året. Jag upplever att jag påverkas av det. Men beträffande problemen med kroppen så kanske man inte ska räkna med att man längre känner sig som i ungdomen. Lite krämpor får man kanske tåla. Så vi tar en dag i taget och hoppas på det bästa.

Beträffande Indianklubbens hälsa så hänger den med fortfarande. I nästa utskick (på Luciadagen) som då blir årets sista, planerar jag att lite mera i detalj se framåt för vår verksamhet. Men också sammanfatta hur det egentligen ser ut med verksamhetens förutsättningar. Det blir då en mera detaljerad redogörelse för hur vår ekonomi ser ut. Något om tänkbara framtidsprognoser, beaktat hur medlemsantalet kan förväntas utvecklas. Samt hur de tekniska och personella resurserna ser ut, eller kanske snarare hur det vore önskvärt att de såg ut. För det finns förvisso orosmoln bortom horisonten.

Men i dagsläget så gäller att allt material till årets sista medlemstidning har skickats till tryckning och det ser bra ut, bortsett från den lilla fadäsen, att en av de ingående artiklarna har råkat bli en upprepning av ett material som vi faktiskt hade använt en gång tidigare också. Hoppas att det, efter att lite handpåläggning ändå gjorts, inte ska störa alltför mycket.

Med den tidningen kommer också uppmaningar att skickas ut till samtliga vars prenumeration nu går ut i och med det här året, att gärna förnya sina prenumerationer. Hur budet om vad framtida prenumeraionsavgift måste bli får anstå för tillfället. Här behöver jag räkna lite först.

Hälsningar Bertil Thörn

Bekymmer för bisonoxens framtid i USA

Man har börjat oroa sig för, att det sätt på vilket man handhar förvaltandet av den amerikanska bisonoxen, kan vara en fara för artens överlevnad på längre sikt. Man kan ju tycka att det trots allt har sett ut att vara goda förutsättningar för artens fortbestånd, när man ser hur det startas allt flera hjordar på olika platser. Man hör ju till och med att det nu börjat bli så många, att hjordarnas storlek måste regleras, då de annars självmant skulle börja spridas ut från sina reserverade områden och bli till en fara för bebyggda samhällen, vägtrafik och för annan boskapsuppfödning. Men nu har man riktat uppmärksamhet på ett annat problem med de regler som idag gäller för att hålla hjordar av Bison på olika platser.

Och det bekymmer man nu ser, är att dessa separerade hjordar var för sig är för små, vilket får till följd, att det efter en tid blir inavel i hjordarna. En inavel som innebär att alla djur i hjorden då kommer att ha ett gemensamt DNA och gruppens motståndskraft mot olika sjukdomar försämras därmed. Sjukdomar som i en blandad hjord bara skulle slå ut några få individer, kommer i en sådan degenererad hjord att drabba alla djur och hela hjordar skulle därmed på kort tid helt kunna utplånas.

Problemet menar man kan ha uppkommit från de regelverk som idag styr hur man sköter dessa hjordar. Och lösningen måste vara att man inför ett system med kontinuerlig blandning mellan de olika hjordarna. Alltså att man arrangerar utbyte och omflyttning av tjurar mellan alla hjordar, för att på så sätt hålla genspridningen uppe.

De federala viltvårdsmyndigheterna har idag uppsikt över ett totalt genetiskt friskt bestånd på cirka 11 000 djur. Men det utgör bara en tredjedel av alla djur, som på spridda platser hålls i avgränsade områden, för att bevara den ikoniska arten i landet. Många av dessa mindre hjordar består av mindre än 400 djur. Om man inte på ett planerat sätt tillför nytt blod i dessa små hjordar, så dröjer det inte länge förrän hela hjorden har samma genetiska uppsättning. Redan nu har man pekat ut en handfull sådana små hjordar, som är direkt i farozonen för att slås ut. Exempel på sådana hjordar är den trångbodda gruppen på Chickasaw National Recreation Area in Oklahoma, som samtliga är avkomlingar från en ursprunglig grupp av bara sex djur, samt en mycket liten hjord som hålls mera som en ren djurparksgrupp vid Sullys Hill National Game Preserve in North Dakota.

Det är i princip bara den stora hjorden i Yellowstone National Park, med omkring 4 500

till 5 000 frigående djur, som är någorlunda sund för att inte riskera att degenereras. Men experter menar att det kanske borde räcka med om man tillsåg att ett systematiskt utbyte av två tjurar per tio år i en minde grupp skulle vara nog för att vidmakthålla åtminstone en viss säkerhetsnivå.

Andra, som till exempel Gregg Adams, *professor of veterinary biomedical sciences* vid University of Saskatchewan, menar att ett organiserat insemineringsprogram baserat på en kontrollerad spermiebank också skulle kunna säkerställa

framtiden. Idéer som dock får betydande motstånd från andra vetenskapsmän, som till exempel Peter Dratch, som är *senior biologist* i Colorado för "*Fish and Wildlife Service's wildlife inventory and monitoring program*". Han vänder sig starkt emot all typ av påtvingad påverkan på djurens naturliga fortplantningsprocesser och han anser, att om man bara kan hålla samman hjordar omfattande 400 000 djur så klarar de sig själva. Även om man inte kan ha alla dessa djur samlade på samma plats, så kan man åtminstone genom att tillse att tjurar regelbundet flyttas mellan olika flockar, uppnå samma effekt.

Vad betyder Thanksgiving Day

I går (den 28 november / alltid 4:e torsdagen i november) firades i USA Thanksgiving, en tacksägelsefest med religiösa förtecken. Det är egentligen en tacksägelsefest syftande till att tacka för det gångna årets gåvor i alla former. I många länder är det en ren skördefest. Men i USA finns det även en annan koppling. Under Thanksgiving hålls till exempel teaterspel på skolor i hela USA, där barnen klär ut sig i indianska fjäderskrudar, medan andra barn är utklädda i svarta papphattar. Det är en tradition som bygger på en historia som har bevarats genom generationer av vad som påstås ha inträffat i byn Plymouth, i nuvarande delstaten Massachusetts, där man menar att lokala indianer välkomnade modiga, banbrytande pilgrimer till en fredlig fest. Men, som David Silverman skriver i sin nya bok ***"This Land Is Their Land: The Wampanoag Indians, Plymouth Colony, and the Troubled History of Thanksgiving"***, så är mycket av denna historia en myt full av historiska felaktigheter. Utöver detta hävdar Silverman att firandet och återberättandet av dessa osanningar är djupt kränkande för Wampanoagstammens indianer, vars liv och samhälle för alltid skadades efter att engelska invandrare anlät till Plymouth i början av 1600-talet.

Silvermans bok fokuserar på Wampanoagerna. När pilgrimerna landade i Plymouth 1620 sägs det att *sachem* (Chief) Ousamequin erbjöd de nyanlända att ingå ett förbund, främst som ett sätt att skydda Wampanoagstammen mot sina rivaler, Narragansettstammen. Under 50 års tid kom alliansen att testas hårt av kolonial landutvidgning, spridning av sjukdomar och utnyttjandet av olika resurser på Wampanoagernas land. Därefter exploderade spänningarna i regelrätt krig. Ett krig känt som *King Philip's War* (eller *the Great Narragansett War*). Ett krig som ödelade Wampanoagstammen och för evigt förändrade maktbalansen till förmån för europeiska invandrare. Wampanoagerna idag minns pilgrimernas intrång i sitt hemland som en tid av djup sorg, snarare än ett ögonblick att vara tacksamma för.

David Silverman, som är historieprofessor vid George Washington University, talar om sin forskning och om de argument han för fram i sin bok. Han säger att: *"Vid många samtal jag har haft med representanter för Wampanoagstammen framgår det tydligt hur betungande det här Thanksgivingfirandet är och alltid har varit för dem. Och då särskilt för deras barn. Vuxna Wampanoager har minnen från sin barndom, av hur det var att sitta i skolan under Thanksgivingfirandet, känna sig osynlig och att behöva lyssna på allt nonsens lärarna spred omkring sig. De kände att deras folks historia, som de förstod den, här framställdes missvisande. De kände att det inte bara var i deras skolklasser, men också i samhället i stort, som man här förvanskade ett historiskt trauma, som för indianerna kändes som en tung kvarnsten om halsen, till något ljust och värt att fira. Dessa historier fick mig verkligen upprörd"*, säger han.

Vad är då myten om Thanksgiving?

Myten är att vänliga indianer, från icke namngivna stammar, välkomnade pilgrimerna till Amerika, lärde dem hur man lever i detta främmande land och slutligen satt ner för att gemensamt äta en tacksägelsemiddag, för att sedan bara försvinna. Att de överlämnade Amerika till vita människor, så att dessa sedan kunde skapa en stor nation byggd på frihet, möjligheter och kristendom, för resten av världen till båtad. Det är berättelsen – att infödingar omfamnade förändringen och hyllade kolonialismen. Det är helt taget ur luften och på många sätt bara en förlängning av ideologin "Manifest Destiny", menar Silverman.

Vilka är de mest gripande felaktigheterna i denna berättelse?

En felaktighet är att de infödda människorna inte skulle ha haft någon historia förrän européerna anlände. Men folk hade funnits i Amerika i minst 12 000 år och enligt vissa inhemska traditioner, sedan tidens början. Och att då låta "historien börja" med den engelska invandringen är ett sätt att förminska indianernas betydelse.

En annan felaktighet är att ankomsten av *Mayflower* skulle vara någon form av första kontakten-episod. Det var det inte! Wampanoagerna hade redan före det, under ett helt år-

hundrade haft kontakter med européer. Ofta blodiga kontakter som huvudsakligen utgjordes av europeiska slavräder. Minst två och kanske ännu fler Wampanoager, förstod och talade engelska redan innan pilgrimerna anlände, hade redan varit i Europa och kommit tillbaka och visste faktiskt till och med vilka arrangörerna var som låg bakom pilgrimernas företag!

Mest genant är, att man låter en gemensam middag stå som en symbol för kolonialism. Det är definitivt att vrida verkligheten flera varv baklänges. Det är dock ingen tvekan om att Wampanoagledaren Ousamequin verkligen sökte kontakt med engelsmännen i Plymouth och ville starta en allians med dem. Men det var sannerligen inte för att han var naivt och omedvetet vänlig. Det berodde i stället på att hans folk hade decimerats av sjukdomsepidemier, och Ousamequin såg engelsmännen som en möjlighet för indianerna, att med deras hjälp kunna freda sitt folk mot andra fientliga indianstammar. Och det är naturligtvis inget som man kan lägga till grund för att skapa oskyldiga Thanksgiving teaterspel av. Thanksgivingmyten berör över huvud taget inte något alls om hur det verkliga förhållandet mellan india-

ner och vita undan för undan försämrades, för att slutligen utmynna i ett av de mest fruktansvärda koloniala indianska krigen i historien, King Philip krig. Inte heller speglar det något av Wampanoagstammens överlevnad och hur man anpassat sig under århundradena,

En av ett flertal målningar som ska föreställa hur pilgrimerna och indianerna fredligt delar en måltid

vilket har gjort att de, trots oddsen emot sig, fortfarande finns här.

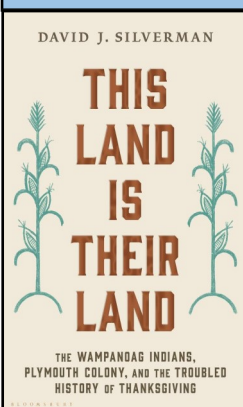
Hur kommer det sig, att den stora middagen är det som har kommit i fokus för den moderna Thanksgiving Holiday?

Under ganska lång tid hade engelska människor firat tacksägelse som inte alls innebar något festande – de handlade i stället mera om fasta och bön och vädjanden till Gud. En grupp Pilgrimsättlingar, som bodde i Plymouth, tyckte 1769 att deras kulturella auktoritet höll på att glida ifrån dem. Som om New England blev mindre betydelsefullt inom kolonierna och den tidiga republiken, och man ville göra något för att återupprätta dess betydelse. Man kom fram till att man behövde öka andra människors nyfikenhet på området. Så började man sprida budskapet, att pilgrimerna egentligen var Amerikas ursprungliga fäder. Vad som i praktiken kom att göra den här historien till ett lyckokast var en publikation, publicerad av prästen Alexander Young, som omnämner att en middag delats med fredliga indianer. Men det var inte publikationen i sig självt, utan att där ingick en fotnot som sade, "Detta var den första Thanksgiving, den stora festivalen i New England." Folk fastnade för den här fotnoten. Man tog snabbt till sig det här påståendet och det fick därför stor spridning. Så väl förankrat kom det med tiden att bli, att president Abraham Lincoln, under det pågående Inbördeskriget, förklarade dagen för allmän helgdag. Det gjorde han i syfte att ena olika folkgrupper.

Stödet för den här dagen kom att växa sig allt starkare mot slutet av 1800-talet, då oro bör-

jade spridas i USA över den ökande invandringen. Förenta Staternas vita protestantiska befolkning var mycket irriterad över tillströmningen av europeiska katoliker och judar och ville hävda sin kulturella auktoritet gentemot dessa nykomlingar. Man hittade inget bättre sätt att visa sitt missnöje, än att framhålla denna nationellt grundande myt om pilgrimerna och hur indianerna bjudit in dem att ta över landet! Detta mytskapande påverkades också av raspolitiken i slutet av 1800-talet. Indiankrigen närmade sig sitt slut och det blev nu synnerligen passande att låta indianerna bli en del av den här myten. Det hade man naturligtvis inte kunnat göra medan folk ännu nästan dagligen läste i tidningar om avskyvärda våldshandlingar mellan vita amerikaner och infödda människor i väst. Dessutom, så här under Rekonstruktionen, var det viktigt att New Englandfolket genom sin historia om Thanksgiving minsann visade att en helt fredlig kolonisering av deras region faktiskt var det som utgjorde landets ursprung! Att det inte alls var något som hade varken med blodiga indiankrig eller med slaveriet att göra. Amerikanerna kunde må bra av att veta om deras koloniala förflutna, utan att behöva visa upp de riktigt mörka sidorna hos den.

Ny bok: *This Land is Their Land;...* (finns på såväl Adlibris som Bokus)

Inför 400-årsdagen av den första Thanksgiving, berättas här för första gången sanningen bakom den välkända myten om hur Wampanoagindianerna hjälpte de första Pilgrimerna i kolonin Plymouth i mars 1621, när Plymouths överlevnad hängde på en skör tråd. Här berättas i David J. Silvermans nya bok hur det verkligen gick till och hur den här historien senare har förvanskats för att passa kolonistörernas syften. Silverman berättar hur Wampanoagernas sachem (eller Chief), Ousamequin (Massasoit), och Plymouth's guvernör, John Carver, träffade ett avtal om ömsesidigt försvar, vilket bekräftades med en gemensam måltid. Ett fördrag som förblev operativt fram till Kung Filips krig 1675, då drygt 50 år av orolig fred mellan de båda parterna skulle komma att utmynna i ett våldsamt krig. Nästan 400 år

efter den berömda måltiden, kastar nu historikern David J. Silverman djupgående och nytt ljus över de händelser som ledde till skapandet, och den blodiga upplösningen, av denna allians. Med fokus på Wampanoag-indianerna fördjupar Silverman berättelsen med att betrakta spänningar som utvecklades långt före 1620 och varade långt efter det förödande kriget för att spåra Wampanoags pågående kamp för självbestämmande fram till denna dag.

Vinterstormar i USA lagom till Thanksgivinghelgen

DENVER (AP) rapporterar - tung snö och vind stängde motorvägar på tisdagen i Colorado och Wyoming, stängde skolor i Nebraska och tvingade mer än 1 000 resenärer att sova över natten på Denver's flygplats efter att hundratals flygningar fick avbrytas precis som Thanksgiving Travel startat på hög växel. Stormen var på väg mot South Dakota, Iowa, Michigan, Minnesota och Wisconsin, medan ett väderfenomen kallat "bomb Cyclone" började knäcka träd och dumpa snö i ett tidigare hårt plågat Kalifornien och Oregon. Myndigheter på båda sidor av Kalifornien-Oregon gränsen rapporterade många bilkrascher och stängda vägar. Den nationella väderservicen uppmanade människor att vänta med att resa för helgfirande och semester tills vädret förbättras.

På Denver International Airport, kom 25 centimeter snö blandat med vindar som begränsade sikten, vilket ledde till att cirka 30 procent av flygplatsen genomsnittliga dagliga 1 600 flygningar ställdes in. Stormen dumpade vidare nästan 1 meter snö i delar av norra Colorado och stängde helt många vägar där och i Wyoming. En person dödades, och två andra skadades när en traktor-trailer fick sladd och vek sig på Interstate 70, nära skidorten Vail i Colorado. Vädersystemet flyttade sedan österut, vilket gjorde att Denver's flygplats så sakteliga kunde återgå till det normala.

Blizzard- och vintriga vädervarningar utvidgades till att omfatta områdena kring Stora Sjöarna med varning för hårda vindar och snö i Michigan, Minnesota och Wisconsin senare under tisdagen och risk för snö under helgen för delar av New England. "Det här kan ses som en kust-till-kust Storm", säger metrologerna.

Månadens konstnär

Robert Griffing är en av få konstnärer som huvudsakligen valt att illustrera den tidigare indiankrigshistorien i de östra delarna av landet.

